

JUDr. Weis: PRVÉ ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA V PANDEMICKÝCH VECIACH

- CZ24 News | 6. května 2022

EU: Prvé rozhodnutie **Lorinc a 16 ďalších v. Slovensko** vyznieva veľmi rozpačito. V žiadnom prípade **nebolo rozhodnuté o povahe prijatej legislatívy na úseku ochrany verejného zdravia. Ktokoľvek to tvrdí, klame.** Európsky súd sťažnosti v merite vôbec neposudzoval s tým, že spadajú pod **tzv. actio popularis** s tým, že viacerým sťažnostiam údajne chýba individualizácia (**ratione personae**). Podľa Európskeho súdu sťažovatelia údajne neposkytli informácie, ktorými by preukázali, ako konkrétne sa ich namietané opatrenia priamo dotkli alebo by sa ich dotkli, či voči nim smerovali.

Pokiaľ ide o toto rozhodnutie pripomíname, že **európsky súd už mnohokrát v minulosti potvrdil, že koncepcia „poškodenej osoby“ je prípustná aj u subjektov, ktoré nemohli s istotou preukázať, že utrpeli ujmu v dôsledku porušenia svojho práva zaručeného Dohovorom.**

V prípade **Marckx v. Belgicko** európsky súd uviedol, že jednotlivci sú oprávnení tvrdiť, že zákon ako taký porušuje ich práva, ak im hrozí, že bude mať na nich priamy vplyv, **aj keď chýba individuálny krok jeho vykonania.**

V prípade **Open Door Counselling a Dublin Well Women v. Írsko** Komisia priznala status poškodenej osoby ženám v produktívnom veku, ktoré sa sťažovali na právnu úpravu kriminalizujúcu interrupcie, pritom však samé neboli tehotné.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Podobné právne vety obsahujú aj rozhodnutia **Dudgeon v. Spojené kráľovstvo, Norris v. Írsko, Campbell a Cossens v. Spojené kráľovstvo a pod.** V prípadoch **Dudgeon v. Spojené kráľovstvo, Norris v. Írsko a Modinos v. Cyprus** sa sťažovatelia sťažovali na právnu úpravu kriminalizujúcu súkromné homosexuálne správanie medzi mužmi. Európsky súd dospel k záveru, že vzhľadom na osobnú situáciu sťažovateľov, **už samotná existencia tejto právnej úpravy kontinuálne a priamo zasahovala do ich súkromného života.** V prípade **Campbell a Cossans v. Spojené kráľovstvo** sťažovateľky tvrdili, že školský systém v Škótsku, ktorý umožňuje **telesné tresty je v rozpore s článkom 3 Dohovoru.** Komisia považovala deti za poškodené osoby z dôvodu, že sú postihnuté možnosťou existencie fyzického násillia v ich okolí a hrozbou potenciálneho použitia telesných trestov. Tiež poznamenala, že výklad Dohovoru by bol príliš reštriktívny, ak by požadoval, aby deti boli aj naozaj podrobené fyzickým trestom.

Všetko sú to rozhodnutia, ktoré podporujú tvrdenia, že **legislatíva** na úseku ochrany verejného zdravia (zákony, nariadenia a vyhlášky) **prijatá počas posledných dvoch rokov**, ktorá vytvárala úplne konkrétny tlak na dodržiavanie často nezmyselných a neodôvodnených opatrení všetkými osobami na území Slovenska, **mohla byť bez problémov predmetom preskúmania Európskym súdom pre ľudské práva**.

Európsky súd tak v prípade Lorinc a 16 ďalších **v rozpore so svojou doterajšou judikatúrou označil sťažnosti osôb**, na ktoré sa legislatíva s celoštátnou pôsobnosťou evidentne vzťahovala **za actio popularis**. Pritom už samotná existencia týchto predpisov zasahovala a zasahuje do práv každého, kto sa nachádza na našom území.

V neposlednom rade je zaujímavé zloženie senátu a fakt, že štát sa k rozhodnutiu stihol vyjadriť expresne bez toho, aby mu boli sťažnosti predtým oznámené Európskym súdom pre ľudské práva, pričom vôbec neuviedol, že podstatou sťažností sa Európsky súd vôbec nezaoberal, ale odmietol ich z dôvodu, že **podľa názoru súdu neboli dostatočne individualizované**. Tu je však potrebné uviesť si fakt, že **rovnaký predpis sa dotýka** rovnakých základných práv a slobôd **všetkých obyvateľov Slovenska** (napríklad každý bol povinný nosiť prekrytie horných dýchacích ciest za rovnakých okolností, okrem výnimiek upravených predmetnými predpismi). V prípade napádania protiprávného predpisu porušujúceho základné práva slobody viacerými sťažovateľmi preto nie je dobre možné sťažnosti individualizovať, ak napríklad sťažovateľom neboli za porušenie predmetných predpisov uložené sankcie zo strany úradnej moci, alebo ak napríklad nejde o sťažovateľov s individuálnymi potrebami, teda napríklad o hendikepované osoby, a pod.

Tento zmätočný postup európskeho súdu akoby skôr navádzal domnievať sa, že legislatívu v pandemickej oblasti aj bez jasného vyjadrenia súdu považoval súd za legislatívu, ktorá **nemá povahu všeobecne záväzného právneho predpisu**. Aj keď to tam nie je *expressis verbis* vyjadrené. Ani to by však neodôvodňovalo uplatnenie postupu *actio popularis* nesprávnym a nekonformným spôsobom.

Zároveň je potrebné uviesť si, že vyslovenie porušenia základných práv a slobôd voči konkrétnemu sťažovateľovi sa síce na jednej strane dotýka aj ostatných obyvateľov, keďže takéto predpisy už naďalej nie je možné uplatňovať voči žiadnej osobe bez rizika ďalších úspešných sťažností na ESLP, avšak na druhej strane nárok na primerané finančné zadostučinenie prípadne priznaný sťažovateľovi sa týka výlučne sťažovateľa, a teda ostatné osoby, aj keď ich základné práva a slobody boli porušené rovnako ako u sťažovateľa, tieto osoby nebudú mať nárok na primerané finančné zadostučinenie bez toho, aby aj ony podali sťažnosť na ESLP, aj keby mala byť ich sťažnosť obsahovo úplne totožná. V predmetnom smere je teda aj vzhľadom na doterajšiu judikatúru ESLP v súvislosti s tzv. *actio popularis* **argumentácia ESLP v dotknutom rozhodnutí prinajmenšom nelogická, ak nie rozporuplná**.

S argumentáciou ESLP o údajne nedostatočnej individualizácii sťažností je pritom ťažké sa stotožniť, keďže dotknuté **sťažnosti sa týkali rôznych životných situácií sťažovateľov**. Niektorí sťažovatelia napádali nedostatočnú štátnu pomoc v podnikaní a žiadali kompenzáciu poklesu tržieb, iní sa sťažovali na porušovanie základných práv a slobôd ich detí zo strany školy či škôlky, či už vo vzťahu k vynucovaniu prekryvania horných dýchacích ciest ich detí, alebo vo vzťahu zamedzovania vstupu rodičov do priestorov školy či škôlky, ďalší sťažovatelia napádali rovnaké právne predpisy z dôvodu zásahu predmetných predpisov do základných práv a slobôd sťažovateľov, či už z dôvodu ich zásahu do slobody pohybu a pobytu sťažovateľa určením všeobecného zákazu pohybu v externom prostredí, resp. určením zákazu vstupu do interiérov bez negatívneho výsledku testu a bez prekrytia tváre, alebo z dôvodu ich zásahu do práva sťažovateľa na prácu určením povinnosti zamestnávateľa zamedziť vstup do jeho priestorov osobe bez prekrytia tváre a bez preukázania sa negatívnym výsledkom testu, prípadne z dôvodu ich zásahu do práva sťažovateľa podnikáť určením povinnosti

zatvoriť prevádzku, prípadne určením povinnosti obmedziť činnosť prevádzky sťažovateľa, a pod.

Nehovoriac o tom, že **v priebehu času sa napádané predpisy neustále menili**, preto aj sťažovatelia napádali neustále meniace sa predpisy, ktoré **už len ich samotnou existenciou zasahovali do základných práv a slobôd sťažovateľov v podobe hrozby sankcionovania ich porušení**, pričom o tom, že dodržiavanie predmetných predpisov **bolo na území Slovenska vymáhané** ukladaním takýchto sankcií, **snád' nemôže mať nikto žiadne pochybnosti**. Obzvlášť keď si spomenieme, ako **médiá rady zverejšňovali štatistiky uložených sankcií za nedodržiavanie predmetných protipandemických opatrení**. V každom prípade je prognóza ďalšieho vývoja situácie zrejmá.

ESLP pravdepodobne odmietne aj ďalšie sťažnosti súvisiace s protipandemickými opatreniami prijatými na území Slovenskej republiky.

Ostáva už len dúfať, že v niektorom zo svojich rozhodnutí súd poskytne aj relevantné odôvodnenie jeho postupu.

Právne prostriedky nápravy sa tak v oblasti pandémie nateraz na území Slovenska javia ako vyčerpané. Bez legislatívnych zmien umožňujúcich použitie efektívnych prostriedkov právnej nápravy a garantujúcich právo na prístup k súdu možno konštatovať, že **Slovenska republika naďalej nie je materiálnym právnym štátom** bez vôle sa k tomuto charakteru vracieť. Európsky trend je totiž jasný: Každý, kto číta medzi riadkami vie, že ESLP týmto nešťastným rozhodnutím potvrdil, že **prerod z demokratického zriadenia v členských štátoch Rady Európy na totalitaristickú technokraciu je možný** (možno až žiadaný a podporovaný) **a bude požívať ochranu aj na medzinárodnej úrovni.**

Sledujte nás na Telegramu: t.me/cz24news

[ZDROJ](#)